



Foorumi tapasi EU-parlamentaarikkoja – poimintoja näistä tapaamisista

Ruotsinsuomalaisten Naisten Foorumin edustajia vieraili kahden tomeran EU-parlamentaarikon luona Brysselissä 22.–23. marraskuuta. Tarkoituksena oli muun muassa kuulla poimintoja niistä tasa-arvoasioista, jotka ovat ajankohtaisia EU:ssa tällä hetkellä sekä ylipäätään tutustua parlamentin toimintaan. Lopulta ryhmän vastaanottajiksi valikoituivat käytännön syistä ruotsalainen sosiaalidemokraatti **Anna Hedh** ja Suomen Vihreiden **Satu Hassi**.

Sekä Anna Hedh että Satu Hassi ovat olleet meppinä vuodesta 2004. Anna on EU:n Naisten oikeudet ja sukupuolten tasa-arvo -valiokunnan jäsen, joka perustettiin vuonna 1989. Tasa-arvon saralla onkin vielä paljon tekemistä muun muassa juuri EU-parlamentissa. Euroopan väestöstä noin 53 prosenttia on naisia, mutta EU-parlamentaarikoista vain 33 prosenttia on naisia. Yli 55-vuotiaita miehiä on tietenkin eniten, ja he ovat korkeissa asemissa.

Anna Hedh

Anna Hedh kertoi niistä tasa-arvokysymyksistä, jotka ovat hänelle läheisiä ja joissa hän on yrittänyt vaikuttaa EU-lainsäädäntöön ja/tai joissa on saatu jotain aikaan; ja joiden hän varmaankin arveli kiinnostavan Naisfoorumia.

- Miesten väkivalta naisia kohtaan. On saatu läpi European Protection Order, joka lyhyesti tarkoittaa lähestymiskieltoa koko Euroopan alueella.

-EU:n syrjintädirektiivi perustuu henkilöiden samanarvoisuuteen uskonnosta, vakaumuksesta, vammaisuudesta, iästä tai seksuaalisesta suuntautumisesta riippumatta. Se koskee toistaiseksi vain työpaikoilla tapahtuvaa syrjintää, mutta tarkoituksena on että syrjimättömyyden periaatteen soveltamisalaa laajennettaisiin olennaisesti.

- Äitiyslomadirektiiviä uusitaan parhaillaan. Komissio esitti, että äitiyslomaoikeuden tulisi kaikissa EU-maissa olla vähintään 18 viikkoa ja parlamentti pidensi tätä 20 viikkoon tasa-arvoasiain valiokunnan esityksestä. Jäsenmaa saa säätää äitiyslomaa myös synnytystä edeltävälle ajalle. Parlamentti tuki myös oikeutta vähintään kahden viikon isyyslomaan.

-Ihmiskauppa eli trafficking on tärkeä kysymys Annalle, sillä siitä hän puhuu pitkään.

Ihmiskauppa on asekaupan jälkeen kaikkein tuottoisinta puuhaa rikosverkostoille.

Ihmiskaupan uhreista noin 80 prosenttia on naisia ja lapsia. Noin 1 miljoonaa naista ja lasta myydään vuosittain seksiorjiksi Eurooppaan/Euroopassa. EU hyväksyi tänä vuonna

ihmiskauppalaain, joka nostaa ihmiskauppaan syyllistyneiden rangaistuksia ja mm. tarjoaa ilmaista juridista neuvontaa uhreille. Anna on tyytyväinen siihen, että saatiin aikaan laki jonka

perustana on että ihmiskauppa ei saa olla kannattavaa, ja että ihmiskaupan painopiste siirrettiin uhreista rikollisiin, jotka sillä kaupalla rikastuvat. Lähtökohtana täytyy myös aina olla lapsen paras. Mutta ehdotus, joka kriminalisoisi palvelujen ostamisen ihmiskaupan

uhreilta, ei mennyt läpi. Prostituutio on nimittäin monessa Euroopan maassa sallittua.

- Naisten ja miesten tasa-arvostrategia on sukupuolten tasa-arvoa koskeva Euroopan komission työohjelma vuosiksi 2010–2015. Se on kattava toimintasuunnitelma, jossa

komissio sitoutuu edistämään sukupuolten tasa-arvoa kaikessa politiikassaan. Annan päämääränä on, että genusnäkökulman täytyy olla suuntaa-antavana koko EU:n lainsäädäntötyössä, myös esim. pakolais- ja siirtolaiskysymyksiä käsiteltäessä.

Satu Hassi

Tapasimme myös Vihreiden Satu Hassin, joka toimii Vihreiden koordinaattorina Ympäristö, kansanterveys ja elintarvikkeiden turvallisuus -valiokunnassa. Saimme häneltä ”tietopaketin” luennon muodossa täynnä perusfaktoja.

Tässä muutamia poimintoja:

-Elintarvikeala on valtava bisnes. Kansainväliset elintarvikejätit harjoittavat tavattoman intensiivistä liikeintresseistä lähtevää lobbausta, joka vaikuttaa poliittiseen päätöksentekoon. Satu kertoo esimerkkinä, että kuluttajajärjestöt olisivat halunneet elintarvikepakkausten etupuolelle selkeän muutamien ravintoarvojen merkinnän, mutta tämä lakiehdotus kaatui parlamentissa jo kättelyssä.

-Ilmasto ei ole ollut muodissa vähään aikaan. Ja kuitenkin muun muassa YK:n asettama tieteellisten asioiden elin IPCC julkaisi marraskuussa raportin, jonka perusviesti on yksiselitteinen eli äärisääät yleistyvät. Rankkasateet tulevat lisääntymään muun muassa Ruotsissa ja Suomessa. Kansainvälinen energijärjestö taas toteaa, että ollaan lähestymässä ”point of no return”. Euroopassa rakennetaan seuraavan viiden vuoden aikana valtava määrä hiilivoimaloita, vaikka hiilivoima lisää ilmastonmuutosta merkittävästi.

-Satu on luonnollisesti pettynyt siihen, että Suomi panostaa tulevina vuosina ydinvoimaan ja hän ottaa esiin rakenteilla olevan Olkiluoto 3:n rakentamisessa ilmenneet monet ongelmat ja toteaa rakennuttaja Arevan olevan huonossa jamassa.

-Satu Hassi mainitsee myös Durbanin ilmastokokouksen, joka Sadun tavatessamme oli alkamassa seuraavalla viikolla. EU:n nykyinen tavoite vähentää päästöjä 20 prosenttia vuoteen 2020 mennessä ei riitä estämään ilmaston lämpenemistä yli kahden asteen. EU:n on tiukennettava oma tavoitteensa 30 prosentin päästövähennykseen. Tämä auttaa myös muun muassa luomaan uusia työpaikkoja Eurooppaan.

Satu kertoo saavansa suomalaisilta aika paljon sen tyyppisiä yhteydenottoja, joissa ehdotetaan että ”Eikö EU nyt voisi säätää sellaista direktiiviä...”. Euroopan parlamentti ei kuitenkaan pääsääntöisesti säädä direktiivejä, jotka koskisivat vain yhtä maata. Direktiivi on lainsäädäntöohje kaikille jäsenmaille. Kunkin jäsenmaan kansalliset parlamentit velvoitetaan säätämään niitä vastaava laki. Asetukset taas tulevat välittömästi voimaan jäsenmaissa.

Mitä on tapahtunut sen jälkeen kun Foorumi tapasi Annan ja Sadun?

Ihmiskauppaan liittyen tulee ainakin mieleen Ranskan uusi seksin oston kieltävä lakiehdotus, joka hyväksyttiin kansalliskokouksessa yli puoluerajojen joulukuun alussa. Jos laki menee läpi ensi vuonna, tarkoittaisi se käytännössä samantyyppistä seksinoston kriminalisoivaa lakia kuin Ruotsissa. Moni maa on siis liittymässä Annan ajamaan rintamaan vapaaehtoisesti!

Satu puolestaan kirjoittaa Durbanin ilmastokokouksen päätyttyä blogissaan seuraavaa: ”Ensimmäistä kertaa YK:ssa on tunnustettu, että kaikille maille tarvitaan sitovat päästöraajat kansainväliseen sopimukseen. Prosessia veti täysin selkeästi EU./.../ Sanamuotojen sorvaaminen ilmastoneuvotteluissa on aina varsinaista munkkilatinaa, joka aukeaa vain vuosikautia näiden asioiden kanssa työskennelleille./.../ Kokonaisuudessa huono puoli on, että uusista päästörajoista neuvotellaan vuoteen 2015 ja ne tulevat voimaan 2020, vaikka ilmastotieteen näkökulmasta tiukennettujen päästörajojen tulisi olla jo voimassa.

Päästörajanuuvotteluista tulee takuuvarmasti tiukat ja vaikeat neuvottelut. Ennen kuin uudet rajat on sovittu, on olemassa vain eri maiden Kööpenhaminassa ilmoittamat ja Cancunissa virallistetut maakohtaiset päästörajat, jotka YK:n ilmastojärjestön UNEP:in mukaan johtavat todennäköisimmin 3,5 asteen lämpenemiseen. Se voi merkitä, että iso osa maapalloa muuttuu aavikoksi./.../ Nyt on kuitenkin tehty selvä päätös, että päästörajat tulevat koskemaan kaikkia maita.

Annan kotisivu: <http://www.socialdemokraterna.se/anna>

Sadun kotisivu: <http://www.satuhassi.net>

Sadun kotisivulta löytyvät kiinnostavasti ja selkeästi muun muassa suomalaisten meppien äänestykset osiosta *Miten mepit äänestivät*. Ja sieltä löytyy myös Sadun blogi, jota siteerasin tuossa edellisessä kappaleessa.

Teksti: Arja Cole

MITÄ EU ON?

Euroopan Parlamentti

Euroopan parlamentissa on 2009 alkaneella vaalikaudella 736 jäsentä. Heistä 256 eli 34,8 prosenttia on naisia. Ruotsilla on 18 ja Suomella 13 meppiä (Member of European Parliament). Toiminta parlamentissa tapahtuu poliittisten ryhmien kautta. Kaikki parlamentin jäsenet edustavat omia puolueitaan, eivät omaa maataan. Euroopan parlamentti toimii hyvin samalla tavalla kuin kansalliset parlamentit: päätökset tehdään täysistunnoissa, jotka järjestetään pääsääntöisesti Strasbourgissa ja asiat valmistellaan monissa eri valiokunnissa, joita on 20 kappaletta. Kullakin valiokunnalla on määritelty vastuualueensa.

Parlamentin tärkein tehtävä on hyväksyä EU:n lainsäädäntöä Euroopan komission tekemien ehdotusten perusteella. Parlamentti jakaa tämän tehtävän Euroopan unionin neuvoston kanssa. Lissabonin sopimus kasvatti parlamentin valtaa huomattavasti; parlamentti on nyt tasa-arvoinen lainsäätäjä Euroopan unionin neuvoston kanssa.

Euroopan komissio

Euroopan komission tehtävä on edustaa ja puolustaa koko EU:n etuja. Euroopan komissio laatii EU:n säädösehdotuksia, jotka se esittää Euroopan parlamentille ja neuvostolle. Komissio on riippumaton jäsenvaltioiden hallituksista. Lisäksi komissio on EU:n toimeenpaneva elin, joka on vastuussa parlamentin ja neuvoston tekemien päätösten täytäntöönpanosta.

Komissiolla tarkoitetaan kahta asiaa. Toisaalta komissiolla tarkoitetaan komissaarien muodostamaa ryhmää, joka johtaa koko laajan komission toimintaa. Komissio vaihtuu aina europarlamentin vaalien jälkeen. Nykyinen komissio aloitti toimintansa 1. marraskuuta 2009. Komission puheenjohtajana toimii jo toista kauttaan portugalilainen José Manuel Barroso. Toisaalta komissio tarkoittaa myös koko toimielintä ja sen henkilöstöä, jotka vastaavat EU:n päätöksenteon valmistelusta ja täytäntöönpanosta. Komissiossa on töissä noin 23 000 virkamiestä.

Eurooppa-neuvosto

Eurooppa-neuvostolla tarkoitetaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden tai hallitusten päämiesten säännöllisiä kokouksia. Eurooppa-neuvosto kokoontuu neljä kertaa vuodessa, joiden lisäksi Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja voi tarvittaessa kutsua koolle myös ylimääräisen kokouksen. Näitä kokouksia nimitetään EU:n huippukokouksiksi. Eurooppa-neuvosto valitsee määränemmistöllä itselleen puheenjohtajan kahdeksi ja puoleksi vuodeksi. Kausi voidaan uusida kerran. Eurooppa-neuvoston ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin 19. marraskuuta 2009 belgialainen Herman Van Rompuy.

Eurooppa-neuvosto on EU:n ylin poliittinen toimielin. Eurooppa-neuvoston tehtävänä on antaa yleiset poliittiset suuntaviivat unionin kehitykselle. Huippukokouksissa ratkotaan myös kysymyksiä, joista ei ole päästy yhteisymmärrykseen unionin alemmalla tasolla. Lisäksi Eurooppa-neuvosto määrittää unionin talouspolitiikan sekä yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan suuntaviivat. Eurooppa-neuvosto sai Lissabonin sopimuksen myötä toimivaltuuksia tehdä oikeudellisesti sitovia päätöksiä. Eurooppa-neuvoston kokoukset saavat aina paljon huomiota uutisissa, sillä niissä ratkaistaan merkittäviä asioita.

Euroopan unionin neuvosto

Euroopan unionin neuvosto (käytetään myös nimitystä ministerineuvosto) on EU:n tärkein päätöksentekuelin. Se edustaa jäsenvaltioita, ja sen kokouksiin osallistuu yksi ministeri EU:n kunkin jäsenvaltion hallituksesta. Euroopan unionin neuvosto päättää unionin lainsäädännöstä yhdessä Euroopan parlamentin kanssa.

Kullakin neuvoston ministerillä on jäsenvaltionsa hallitusta sitovat valtuudet. Lisäksi kukin neuvoston ministeri on vastuussa oman maansa kansanedustuslaitokselle ja sen edustamille kansalaisille. EU:n puheenjohtajana toimiva maa johtaa neuvoston työtä ja toimii puolivuotiskautensa ajan kokousten puheenjohtajana. Puheenjohtajamaa myös johtaa neuvoston lainsäädäntötyötä ja muuta päätöksentekoa sekä etsii sovitteluratkaisuja jäsenvaltioiden välillä. Poikkeuksena toimii ulkoasianneuvosto, jota johtaa ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja eli "ulkoministeri". Nykyinen EU:n ulkosuhteiden korkea edustaja on englantilainen Catherine Ashton.